

Soud první stolice povolil k návrhu berního úřadu exekuci na základě výkazu o nedoplatcích daně výdělkové, opatřeného doložkou vykonatelnosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **D u v o d y:** K exekuční žádosti přiložen byl jako exekuční titul výkaz nedoplatků. Ministerským nařízením ze dne 17. prosince 1852, čís. 256 ř. zák. bylo však přikázáno, že, jde-li o nabytí práva zástavního k nemovitosti pro zadrželé poplatky, jest předložiti druhopis platebního příkazu, poplatníku doručeného, s výkazem o doručení a s úředním potvrzením, že příkaz nabytí práva a že poplatek dosud zaplacen není. Berním úřadem předložený výkaz nedoplatků nemůže tedy v tomto případě ve smyslu onoho nařízení a proto také nikoliv ve smyslu Šu 1 čís. 13 ex. ř. býti považován za exekuční titul.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění. Dle Šu 1 čís. 13 ex. ř. jsou vykonatelnými platební příkazy a výkazy nedoplatků, týkající se přímých daní a poplatků, jakož i přírážek zemských, okresních a obecních exekučními tituly, a pohledávky státu na daních a poplatcích, neb zmíněných přírážkách, takto vykázané, jsou vykonatelnými pohledávkami.² Erár, zastoupený berním úřadem, žádal o exekuci vnuceným vkladem zástavního práva pro pohledávku daně výdělkové a potvrdil její vykonatelnost doložkou vykonatelnosti na výkazu o nedoplatcích daníových za dobu 1923/24. Výkaz tento jest tudíž platným exekučním titulem ve smyslu Šu 1 čís. 13 ex. ř. a tvoří plný důkaz jako veřejná listina dle Šu 292 c. ř. s. Soudu nepřisluší právo, konati o správnosti jeho šetření (§§ 3 a 55 ex. ř.). První soud právem se spokojil při povolení exekuce stvrzením berního úřadu, že nedoplatky jsou vykonatelné. Mylně tudíž rekursní soud požaduje další výkazy (druhopis platebního příkazu s výkazem o doručení, s výkazem, že příkaz ten se stal pravoplatným a že daň dosud zaplacená není). Ministerské nařízení ze dne 17. prosince 1852, čís. 256 ř. zák. se na tento případ nevztahuje, neboť se daní vůbec netýče. Soudu nepřisluší však též zkoumati, zda ručí dlužník jen podpůrně, jen tehdy, zůstala-li exekuce proti dlužníkovi předchůdci ve vlastnictví zavazené nemovitosti bezvýslednou, a byl-li právnímu nástupci doručen náhradní platební záručný příkaz, jak dlužník ve svém rekursu míní, neboť soud, povolující exekuci, nemůže dle §§ 3 a 55 ex. ř. konati šetření o správnosti exekučního titulu a soud rekursní přezkoumává rozhodnutí prvního soudu pouze na tom základě, který měl po ruce soud první, a jest tudíž vše, co uvedl dlužník v rekursu v tomto směru o svém předchůdci v držbě nemovitosti nepřípustnou novotou, k níž v řízení rekursním přihlížeti nebylo lze. Vymáhající věřitel činí exekuční návrh na vlastní nebezpečí a jest z jeho následků vůči třetím osobám práv.

Čís. 4638.

Pro ručení podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. jest lhostejno, zda provoz slouží veřejné potřebě, či jen zájmům soukromým, zda se děje na zvláštním tělese dráhy, či na veřejných, i jinaké dopravě

přístupných tratích a cestách, zda živelní síla působí bezprostředně či zda sprostředkuje se pomocí jiných zařízení, a zda provoz děje se s vlastními či s cizími vozidly. Nezáleží na tom, kde se úraz stal, nýbrž v čí provozu nastal.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv II 765/24.)

Továrna žalované společnosti byla připojena k tratím československých státních drah tím způsobem, že z nádraží v O. vedla do továrny vlečka. Ježto továrna byla položena níže, nežli trať, byla doprava prováděna tak, že vagon byl vytažen lanem, poháněným elektrickým motorem, před továrnu a teprve tam připnut k lokomotivě čsl. státních drah, a odvezen. Vytahování lanem obstarávala žalovaná společnost sama. Žalobce byl strojvůdcem lokomotivy, jež měla odvézt od továrny naložený vagon. Při vytahování vagonu zůstal vagon mezi vraty továrny, již jen několik metrů od čekající lokomotivy trčeti. Žalobce, jenž byl při vytahování pomáhal, stál několik kroků od budky, v níž byl zřízenec továrny, řídící vytahovací motor, zvolal na tohoto, že si již pro vagon zajede, zřízenec zapíal však proud znovu, lano se přetrhlo a žalobce byl vymrštnutým koncem lana těžce poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody byl uznán důvodem po právu soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání uplatňuje dovolací důvody Šu 503 čís. 4 a 3 c. ř. s. a napadá rozsudek odvolacího soudu v podstatě v těchto směrech: 1. že případ nemá býti posuzován podle zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., pokud se týče ze dne 13. července 1902, čís. 147 ř. zák. a že vzhledem k tomu, že jde o pouhou náhodu, jak uznaly oba nižší soudy, měl býti žalobní nárok již z tohoto důvodu zamítnut; 2. že odvolací soud neprávem neuznal na vlastní zavinění žalobcovo a přes otázku tuto se přenesl prostým obratem, že jest lhostejno, kde žalobce v době úrazu stál; 3. že odvolací soud nevychází ze správného a spisům jedině odpovídajícího předpokladu, že se úraz udál v provozním obvodu dráhy a že tedy z tohoto úrazu žalobci ručí jedině dráha. K otázce první, zda jde o dráhu vůbec a na straně žalované o podnikatelství dráhy, uvádí dovolatelka proti použití zákona o povinném ručení dráhy, že má pouze t. zv. vlečnou kolej z továrny ke kolejím dráhy, tudíž jen kolejové připojení na železniční trať, naproti tomu ani lokomotivy, ani vozů, ty že dodává výlučně dráha a tato jedině obstarává svým průvodčím personálem provoz dráhy. Elektrický motor, který žalovaná při této vlečné koleji zařídila, má pouze ten účel, aby naložené a prázdné vozy vlekem pomocí drátěného lana ve zcela pomalém chodu posunovala k připojení nebo k odpojení na lokomotivu neb od ní; motor slouží prý tedy jen k obstarání určité mechanické síly a okolnost, že se na tento způsob posunují právě železniční vozy, nemůže odůvodniti názor, že žalovaná »provozuje dráhu«. Názor ten příčí se prý účelu zákona i pohnutkám, z něhož byl vydán, neboť zákonem tím mělo býti vzhledem na někdejší, oprávně-

něným právním potřebám širokého obecnstva naprosto nevyhovující právní stav především uzákoněno přísné ručení drah za tělesná poškození z jejich provozu vznikající, právě vzhledem na vysoké nebezpečí, které tento provoz svým složitým aparátem, mohutností živelní síly v pohyb uvedené a závislostí bezpečnosti na nejpřesnějším souladu strojového a lidského spolupůsobení přináší pro obecnstvo, ve styk s tímto provozem přicházející, kdežto zařízení žalované slouží prý jen zcela individuálním a lokálním potřebám továrního podniku žalované, na jehož provozu se účastní jen několik málo lidí ze závodu a od dráhy a nevyvolává svým provozem z daleka ani takové nebezpečí, jako jiná obdobná zařízení, zejména elektrické zdviže pro osoby nebo zboží, jeřáby, při nichž se břemena zdvihají do výše a napětí lana jest tím větší. Lze sice dovolatelce beze všeho přiznati, že provoz jejího posunovacího zařízení, v němž jediným sídlem a rozváděčem elementární síly jest právě jen onen elektrický motor a pohybem těles právě jen vlek železničních vozů pomocí drátěného lana, navinujícího se tímto elektrickým pohonem na hřídel, co do ohrožení zůstává jistě daleko za provozem železnice, sloužící k hromadné dopravě osob a zboží s jejím mohutným tělesem, strojovým zařízením a mnohotvárnou obsluhou a že není snad nebezpečnějším než jiná díla, pro něž nový předpis Šu 1319 obč. zák. stanoví nyní ztřeštěné ručení. Přes to však nemohou tato hlediska nikterak vyloučiti působnost zákona o ručení železnic. Oba nižší soudy uvedly správně, že zákon, mluvě o drahách, nerozeznává, zda dráha slouží veřejné (hromadné) dopravě, či jen zvláštním účelům soukromého podniku, zda se provoz děje na odděleném tělese dráhy, či na veřejných, ostatní dopravě přístupných tratích a cestách, zda živelní síla působí bezprostředně, či sprostředkuje-li se pomocí jiných zařízení a zda se provoz děje s vlastními či cizími vozy. Nerozhoduje tedy rozsah provozu ani nebezpečí, dle toho větší nebo menší, ani rychlost při tom zachovaná; žalovaná posunuje a odsunuje na své vlečné koleji pomocí onoho posunovacího zařízení poháněného elektřinou, tudíž živelní silou, prázdné nebo naložené železniční vozy a provozuje důsledkem toho, jak zákon v Šu 1 předpokládá a jak se ustáleně v nauce i praxi uznává, »dráhu« a malá míra nebezpečí tohoto provozu, na kterou žalovaná k obhájení svého hlediska stále poukazuje, prospívá jí jen tím, že k úrazu snad dojde jen zřídka, nesprošťuje ji však přísného ručení z tohoto zákona plynoucího, dojde-li, jak se stalo, k tomuto úrazu přece. Nejvyšší soud sdílí tedy rovněž názor, že sporný případ dlužno posuzovati jedine dle zákona o ručení drah, ježto jde o tělesné poškození způsobené příhodou v dopravě »dráhy« živelní silou poháněné. Dovolání není odůvodněno ani co druhé námitky, vztahující se k domnělému zavinění žalobce. Nelze ovšem souhlasiti s odvolacím soudem, že bylo zcela lhostejno, kde žalobce v době úrazu stál, a nerozhodovalo by též, že nebyly, jak prvý soud zdůrazňuje, vydány zvláštní instrukce o tom, jak jest se zachovati, je-li zmíněné seřazovací zařízení v chodu. Zvláštních takových instrukcí by nebylo třeba, kdyby vlastnost tohoto zařízení a poznatelné poměry jeho provozu samy sebou ukládaly osobám při tom zaměstnaným již dle všeobecných pravidel zachování náležité obezřetnosti. Lze souhlasiti s dovolatelkou, že nesrovnává se s oby-

čejnou opatrností prodlévati při chodu takovýchto zařízení bez potřeby v jejich blízkosti, jak dovolatelka uvádí, v pásmu nebezpečí, avšak sběh případu nepřipouští nikterak úsudku, že žalobci lze důvodně přičísti vlastní zavinění nebo spoluzavinění. Uvádí-li dovolatelka, že žalobce mohl a měl s tím počítati, že přetržení napjatého lana může povždy nastati, jest k tomu poukázati, že dovolatelka sama na druhé straně dovozuje, že jde o čirou náhodu, tedy o příhodu nepředvídatelnou. V tomto případě přichází však ve zřetel hlavně, že již před příhodou posun vozu tímto lanem byl beze vší nehody proveden a že poškozující příhoda se dle zjištění nižších soudů udála ihned, jakmile byl elektrický proud znovuzaveden, aby vůz k lokomotivě pomocí lana dotáhl. Uváží-li se tato okolnost, dlužno žalobci právem přiznati, že mohl spoléhati na pevnost lana i při tomto posledním krátkém spuštění elektrického proudu. Z těchto úvah nelze tudíž na zavinění ani spoluzavinění žalobcovo usuzovati. Co se týče námítky čis. 3, dovozuje dovolatelka, uplatňujíc dovolací důvod řu 503 čis. 3 a 4 c. ř. s., že obvod provozu dráhy začíná dle dopravní smlouvy a dřívějších již ujednání v kolejovém pásmu vlečných kolejí před tovární branou a nikoli, jak prý odvolací soud v rozporu se spisy za to má, u policejní značky, která prý slouží jiným účelům, jež však přes návrhy dovolatelky podrobněji zjištěny nebyly. Tvrdíc, že dráha měla přejímati vozy při onom hraničním bodě před branou továrny, dokazuje žalovaná, že ručení z této příhody stihá dráhu, ježto se udála v jejím provozním obvodu, kdežto příslušné ustanovení dopravní smlouvy, že žalovaná ručí i z úrazů zřízenců dráhy oním posunovacím zařízením způsobených, má prý význam jen pro vnitřní poměr dráhy k žalované společnosti. Výtku ta jest bezdůvodna. Nejvyšší soud sdílí plně hledisko odvolacího soudu, že nezáleží na tom, kde leží smluvená hranice pro provoz dráhy a pro provoz žalované společnosti a zda se úraz udál místně v provozním obvodu dráhy. Zákon o ručební povinnosti drah ukládá ručení a náhradní povinnost podnikateli (provozovateli) dráhy z poškozujících příhod v dopravě. Nejde o místní rozhraničení této ručební a náhradní povinnosti, t. j. o to, kde se úraz udál, nýbrž jediné o to, v čí provozu příhoda nastala. I kdyby bylo správné, že příhoda udála se již v obvodu, kde náležel provoz dráze, nemělo by to významu pro věc, ježto záleží jediné na tom, zda dotyčné úkony provozu, které k příhodě příčinu zavdaly, podnikla žalovaná společnost či dráha. V této příčině jest zcela nepochybně prokázáno, že je podnikla žalovaná společnost a důsledkem toho ručí z příhody ona bez ohledu, byla-li k tomuto provozu mimo domnělý svůj provozný obvod povinna čili nic.

Čís. 4639.

Dopravní řád železniční.

Dráha jest povinna vrátiti dovozné a stojné, jež vybrala proto, že nebylo po ruce dovozního povolení, ztratila-li se vinou dráhy část nákladního listu, obsahující sdělení, kde se dovozní povolení nalézá.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv II 873/24.)